

Distanční formy jednání, sociální sítě a samospráva advokacie

Vše zlé je k něčemu dobré. Ale pozor, pouze k něčemu! Kdyby tomu tak nebylo, pak by ono zlé nebylo zlým.

Pandemická krize určitě zlem byla a dosud zlem je. To něco (málo) dobrého se váže k tomu, že nás donutila velmi brzy si osvojit distanční formy práce. Zajištění chodu veřejné správy na úseku advokacie podmínilo prakticky ze dne na den nezbytnost online jednání jednotlivých orgánů Komory. Plnění zákonem uložených povinností, např. na úseku vzdělávání koncipientů, vedlo k dosud nepoznanému rozmachu webinářů. Ale i když délka krize vedla k postupné optimalizaci forem distanční komunikace, resp. zmíněného systému webinářů, přinesla i jedno zásadní poznání, lépe řečeno – pro futuro významnou zkušenost. Je pravda, že distanční formy komunikace, online práce orgánů a zajištění kontinuity ve vzdělávacím procesu umožnily nepřetržitý chod advokátní samosprávy a stálé, byť poněkud limitované, plnění stavovských povinností. Tou získanou zkušeností pak bylo poznání, že prezenční interaktivní jednání, prezenční vzdělávání apod. jsou svým způsobem těžce nahraditelné, byť alternativní formy realizace budou jistě i do budoucna vhodným doplňkovým nástrojem. Úmrtnost sociálních vazeb a související osobní kolegiality v rámci tolik potřebné stavovské sounáležitosti, nemožnost přímé a odborné diskuse s emočním nábojem, to vše jsou pro kompaktnost advokacie nikoliv zanedbatelné hrozby.

V době krize došlo zároveň k neuvěřitelnému rozmachu komentování všeho, tj. včetně stavovského advokátního dění, na sociálních sítích, jež se v jistém smyslu stalo fenoménem v kontextu jinak „spící společnosti“. V té souvislosti však bude třeba zamyslet se nad tím, jaký dopad na advokacii může mít, resp. bude mít „řešení“ stavovských otázek a problémů samosprávy strohými jedno či dvouvětými soudy vypuštěnými na veřejnost prostřednictvím sociálních sítí bez jakékoliv argumentační podpory, často však nejen s nádechem agresivity. Určitě bude namíste pozorně sledovat vývoj v jiných advokacích, např. té francouzské, kde se již obdobným užíváním sociálních sítí ze strany advokátů zabývají v návaznosti na možnou (potřebnou) úpravu závazných etických pravidel.

Je mi samozřejmě jasné, že společnost a společenské vztahy se díky technologiím a potenciálu kyberprostoru mění, přitom překotně přijímané nové „standarty“ v nejrůznějších odvětvích veřejného dění jsou mnohdy čirou reflexí sociálních sítí vylučujících přirozený diskurz. Možná budu advokátní mládež označen za dinosaura, ale chce mi snad někdo tvrdit, že standarty vedení advokacie a tím potažmo často přímo či nepřímo standarty vlastního výkonu advokacie mají určovat výkřiky na Twitteru? Obhajujeme a zastupujeme klienty u soudů a správních orgánů, projektujeme konstrukce nejrůznějších a mnohdy výjimečně složitých transakcí, pracujeme s reálným klientem a v reálném, nikoliv ve virtuálním, světě. Nic z toho nelze zajišťovat např. bez navození vztahu potřebné či přímo absolutní důvěry mezi klientem a advokátem. Takový vztah, povětšinou ryze osobní, nelze budovat bez garance nezávislého výkonu advokacie, za který nese odpovědnost právě vedení advokacie. Ustát tuto odpovědnost je otázkou věčného boje, a toto poznání otázkou prosté zkušenosti. Jakýkoliv zásah či jakékoliv omezení stávající činnosti Komory, tj. na úseku veřejné správy, advokátní samosprávy, mj. ve směru kontrolních a kárných kompetencí, advokátních zkoušek, smířčích řízení a spotřebitelských sporů, povinného vzdělávání koncipientů atd., nebude znamenat nic jiného než zásah do nezávislosti stavu. Mnohé revoluční nápady, jež v souvislosti s

připravovaným sněmem registruji, mne vedou k obavám, že si jejich protagonisté uvedenou skutečnost neuvědomují, není-li ovšem zásah do nezávislosti sledovaným účelem.

Je smutným poznatkem, že určité části společnosti, dnes bohužel i části advokacie, stačí sociální sítě ke konstrukci subjektivně formovaných standardů, a to bez znalostní diskuse a bez nutného střetu odborné argumentace. Jsem přesvědčen, že advokacie podobným směrem jít nesmí. Přes sociální sítě nelze vést advokacii, stejně jako nelze jejich prostřednictvím hájit a prosazovat oprávněné zájmy klientů. A právě v reakci na mnohé „konstruktivní“ výpady revolučních advokátních mesiášů, kteří často vystupují pod rouškou domnělé anonymity „skryté“ v pseudonymu, považuji za vhodné připomenout slova významného německého novináře Gábora Steingarta, jimiž na onu novotvorbu standardů společnosti reagoval:

„Identitářství vykvétá v chráněném prostoru vlastního biotopu. Vznikají monokultury nepovažující ostatní už za sousedy, kamarády ze školy, kolegy z práce či kumpány z hospody, ale za mediální obraz nepřitele. Ze střílen vlastního počítače pak sami reagují nenávisně.“

Zdůrazňuji ale, že nejde o to moderní a stále se vyvíjející technologii nevyužívat např. při optimalizaci řady úředních procedur mezi advokátem a Komorou, či vhodně jinak. Technologické nástroje však mají, pokud možno, sloužit, ne nás ovládat! Skutečně nechci, aby i pro advokacii platilo jednou to, co s nadsázkou ve svém článku připomněl redaktor Reflexu Pečinka: „Kliky tak často vítězí nad pravdou a láskou.“

Advokacie by vždy měla s důstojností sobě vlastní tíhnout k podobě elitního právníckého stavu. Rezignace na tomu odpovídající vystupování, vyjadřování, neschopnost erudované diskuse a bez ohledu na technologický boom a v konečném výsledku pak rezignace na schopnost přijatelně konzervativního náhledu na podstatu poslání advokacie určitě nepovedou ke zvyšování kreditu stavu, který byl víc než hrubě devalvován totalitou.

JUDr. Vladimír Jirousek,
předseda České advokátní komory

Text byl uveřejněn v EPRAVO.CZ Magazine 2/2021

Další články:

- [Proč musí obhájce u soudu mlčet?](#)
- [Advokátní úschovy a kolektivní vina](#)
- [Buřty, pivo a nenávisť](#)
- [Kolegialita jako klíč k úspěchu](#)
- [O co aktuálně usiluje vedení ČAK?](#)
- [O důstojnosti advokátního stavu](#)
- [O úspěchu restrukturalizace rozhoduje čas](#)

- [Stojí LL.M. za to?](#)
- [Verba docent ...](#)
- [Hodiny tikají každému](#)
- [Justice před soudem](#)